

Віталій Бурдига

аспірант,

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРГО ЗЕРНОВОГО І РИСОЗЕРНОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБІВ СІВБИ

Одне із найбільш важливих завдань сільського господарства є стабільне виробництво зерна, в тому числі за рахунок соргових культур, які мають великий адаптивний потенціал. У нашій країні ця високопродуктивна культура не одержала належного поширення, хоча за своїми кормовими якостями сорго наближається до кукурудзи. Сорго представляє інтерес не тільки через високу потенційну врожайність, але завдяки своїм кормовим та харчовим цінностям у його зерні міститься 12–14 % білка, 3–5% сирого жиру та 70–75% крохмалю [2].

Проте в одержанні стабільно високих врожаїв соргових культур велике значення має не тільки використання кращих сортів, але й чітке дотримання технологічних прийомів вирощування. Важлива біологічна особливість сорго – здатність до тривалого та інтенсивного кущення, а після скошування – до посиленого пагоноутворення. Тривалість дня, інтенсивність і склад сонячного світла є важливими екологічними факторами сорго.

Наукові спостереження показують, що успіх нових сортів сорго буде забезпечений тільки при виконанні новітніх елементів технології вирощування, що дозволить чітко визначити їх параметри та підвищити продуктивність гектара на 15 – 20% [1].

У різних ґрунтово-кліматичних умовах способи сівби впливають, на біометричні показники соргових культур, тому до них необхідно підходити диференційовано, в залежності від водного й температурного режиму.

На думку вчених, однією із умов отримання максимальної врожайності зерна є правильний вибір способу сівби, яка не є стандартом для всіх сортів і залежить від морфо-біологічних властивостей рослин та зони їх вирощування.

Метою наших досліджень було вивчення окремих елементів технології вирощування, агробіологічних особливостей формування продуктивності рослин залежно від сортів та способів сівби. Дослідження проводили в 2008-2010 роках в умовах дослідного поля ПДАТУ, яке розміщене у південно-західній частині лісостепу України.

Висівалирайоновані сорти сорго зернового Вінець, Генічеське 209 і рисозернового Перлина. Підбір сортового складу притаманний для визначення загальнобіологічних закономірностей щодо факторів які вивчаються.

Вивчали такі способи сівби: звичайний рядковий, широкорядний, квадратно-гніздовий. Розмір посівних ділянок 25 м². Розмір облікової ділянки – 21 м², повторність триразова.

Агротехніка в досліді – загальноприйнята для зони досліджень. Ґрунт на дослідних ділянках – чорнозем вилугуваний, глибокий малогумусний. Агрохімічна характеристика орного шару ґрунту така: вміст гумусу – 4,0- 4,5%, кислотність ґрунтового розчину нейтральна(рН сольової витяжки – 6,7-7,3). Ступінь насичення ґрунту основами – 92-94 %. Вміст лужногідролізованого азоту – 14,2 мг на 100 г ґрунту, рухомого фосфору – 11,2 обмінного калію – 13,9 мг на 100 г ґрунту. Із настанням середньодобової температури посівного шару ґрунту 12 –14°C розпочинали сівбу згідно зі вказаною схемою. Висівали сорго сівалкою ССН 2.1. Обов'язковим агроприйомом після посіву є прикочування. Виконання цих умов забезпечує дружні сходи в межах 8-10 днів. При закладанні дослідів керувались

загальноприйнятими методиками польового дослідю.

Урожайність сортових культур в значній мірі залежить від багатьох факторів. Основні з них це ґрунтово-кліматичні умови, густота рослин, способи сівби тощо. Величина урожаю зерна нерозривно пов'язана з індивідуальною продуктивністю рослин, яка у свою чергу визначається морфологічними особливостями сортів сорго та умовами вирощування. До них відносяться: фотосинтетичні показники стеблостою, особливості розвитку вегетативних і генеративних органів, реакція рослин на фактори навколишнього середовища та ін. Дія кожного з необхідних факторів життя рослин, залежить від кількості та інтенсивності інших факторів та від їх сукупної дії на рослину.

Дослідженнями встановлено, що способи сівби впливають на врожайність зерна сорго. Таким чином, розглядаючи у комплексі усі фактори констатуємо, що способи сівби впливають на густоту посіву, куцистість, біометричні показники надземної частини та інші, що своєю чергою, впливають на врожайність зерна сорго зернового і рисозернового.

Результати наших досліджень свідчать, що звичайна ширина міжрядь виявилась менш діючим фактором впливу на рівень врожайності сорго. В цілому більш явно проявилась закономірність до значного зростання врожайності при збільшенні ширини міжрядь. Так, сорт Генічеський 209 сформував найбільш високий врожай в середньому за роки досліджень 6,5 т/га при ширині міжрядь 70 см. Така тенденція спостерігається і щодо сортів Вінець та Перлина. За результатами польових дослідів виявлено, що урожайність зерна сорго різних сортів коливається у межах від 4,5 до 6,5 т/га.

В умовах південно-західного Лісостепу України найбільш підвищеної урожайності зерна сорго зернового і рисозернового можна досягти при сівбі її широкорядним способом (70 см). Таким чином, в результаті проведених досліджень можна характеризувати сорт Генічеський 209 урожай зерна якого становив 6,5 т/га відповідно.

Література

1. Алабушев А.В. Развитие исследований по технологии возделывания сорго // Тезисы докл. на международной научно-практической конференции "Селекция, семеноводство, технология возделывания и переработка сорго". – Зерноград. – 1999. – С. 4-6
2. Фарафонов В. Джем О. Зернове сорго вирощувати в Україні економічно вигідно // Пропозиція. – 2005. – № 5 С. 66-67.

Анна Воськало
студентка,
Ірина Березина
асистент

Севастопольский национальный технический университет,
г. Севастополь

ПРОБЛЕМЫ ЗЕРНОВОЙ ПОЛИТИКИ В УКРАИНЕ

Актуальность данной темы состоит в том, что на фоне высокого урожая 2010 года и привлекательных перспектив развития сельского хозяйства в Украине в связи с продовольственным кризисом, ярко проявились проблемные вопросы отечественного АПК, которые нуждаются в неотложном решении.

Цель статьи: рассмотреть проблемы зерновой политики Украины и дать